

ВИСНОВОК

До протоколу № 197
від 21 січня 2026 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства»
(реєстр. № 14211-2 від 28.11.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 21 січня 2026 року (протокол № 197) розглянув у межах предмету відання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211-2 від 28.11.2025), поданий народним депутатом України Г. Третяковою, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

Альтернативний законопроект розроблено як доопрацьовану версію урядового проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211 від 14.11.2025) з метою збереження його базової концепції запровадження єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування іноземців, спрощення процедур та цифровізації процесів, водночас із посиленням контролю та запобіганням зловживанням. Документ містить уточнення, спрямовані на недопущення формальної зайнятості, обмеження необґрунтованого перебування іноземців без фактичної роботи, підвищення відповідальності роботодавців і вдосконалення моніторингу трудових відносин, зокрема через скорочення строків перебування після припинення трудового договору та розширення електронної взаємодії.

У пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою Досягнення збалансованої імплементації вимог Директиви (ЄС) 2024/1233 із забезпеченням міграційної безпеки України, захисту національного ринку праці та запобігання зловживанням у сфері працевлаштування і тимчасового проживання іноземців в умовах воєнного стану.

В частині предмету відання Комітету проект Закону стосується правового статусу іноземних здобувачів освіти, умов залучення іноземних викладачів і науковців, а також міжнародної освітньо-наукової діяльності.

Законопроект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 11.02.2025 № 4228-IX.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку зазначає серед інших зауваження ті, які прямо стосуються сфери освіти і науки, а саме **правового статусу іноземних викладачів і науковців, процедур їх залучення, цифрового регулювання відповідних процесів та гарантій захисту персональних даних**, що безпосередньо впливають на міжнародну освітню та наукову співпрацю України.

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин розглянув на своєму засіданні 15.01.2026 (протокол № 142) законопроект та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Міністерство освіти і науки України пропонує привести термінологію законопроекту у відповідність до Закону України «Про вищу освіту», а саме:

- в абзаці п'ятому пункту 2 частини першої розділу I законопроекту слова «освітньою (науковою) програмою» замінити словами «освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою чи освітньо-творчою) програмою»;

- абзац двадцять четвертий пункту 4 частини другої розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

«12) іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для провадження викладацької та/або наукової діяльності у закладах професійної, фахової передвищої, вищої освіти та наукових установах на їх запрошення»;

Служба безпеки України зазначає, що окремі запропоновані законопроектом механізми можуть мати негативні наслідки для забезпечення національної безпеки України, а отже, потребують доопрацювання з метою забезпечення їх ефективної реалізації після набрання відповідним законодавчим актом чинності, тому пропонує залишити чинну редакцію норм абзацу другої частини першої статті 42 та пункту 9 частини другої статті 42¹⁰ Закону України «Про зайнятість населення».

Міністерство фінансів України повідомляє, що реалізація положень законопроекту вплине на показники місцевих бюджетів, а саме вплине на їх збільшення, проект акта не суперечить актам законодавства, що регулюють бюджетні відносини та в межах компетенції зауважень не має.

Державна міграційна служба України не підтримує зазначений проект Закону України та надає ґрунтовні роз'яснення.

Зауваження **Державного центру зайнятості (далі – ДЦЗ)**, що належать до предмету відання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, стосуються умов залучення іноземних викладачів і науковців, стабільності їх правового статусу, дотримання міжнародних зобов'язань України та впливу запропонованих механізмів на міжнародну освітньо-наукову співпрацю, тоді як решта положень мають міграційно-трудоий характер.

ДЦЗ вважає за доцільне створення робочої групи та на основі законопроектів «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211 від 14.11.2025) та «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211-2 від 28.11.2025), напрацювати єдині підходи до вирішення питання надання єдиного дозволу на проживання та працевлаштування іноземних громадян.

Адміністрація державної прикордонної служби України інформує про відсутність пропозицій та зауважень до зазначеного законопроекту.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає про наявність положень, які стосуються міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу.

Підкомітет з питань вищої освіти від 12 січня 2026 року, розглянувши у межах предмету відання Комітету проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211-2 від 28.11.2025), поданий народним депутатом України Г. Третяковою, надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами його розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію начальника Управління взаємодії з Державною міграційною службою України Міністерства внутрішніх справ України О. Юркова, представника Служби безпеки України О. Карпенка, першого заступника Голови Державної міграційної служби України І. Ковалевської, представника Державного центру зайнятості І. Костяникової, Голови Комітету С. Бабака, голови підкомітету з питань вищої освіти Ю. Гришиної, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 14211-2 від 28.11.2025), поданий народним депутатом України Г. Третяковою, за результатами його розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК